

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MELHIORA VATELĒ
[*MELCHIOR WATHELET*] SECINĀJUMI,
sniegti 2018. gada 5. jūnijā¹

Lieta C-73/17

**Francijas Republika
pret**

Eiropas Parlamentu

Prasība atcelt tiesību aktu – Iestāžu atrašanās vieta – Eiropas Parlaments – Budžeta pilnvaru īstenošana – Parastās plenārsēdes Strasbūrā vai papildu plenārsēdes Briselē – Lūgums saglabāt akta tiesiskās sekas tā atcelšanas gadījumā

I. Ievads

1. Ar prasību, kas celta 2018. gada 9. februārī, Francijas Republika, ko atbalsta Luksemburgas Lielhercogiste, lūdz Tiesu atcelt četrus Eiropas Parlamenta aktus par Eiropas Savienības vispārējā budžeta 2017. finanšu gadam pieņemšanu, proti:

- 2016. gada 30. novembra plenārsēdes darba kārtību (dokuments P8_OJ(2016)11-30), ciktāl tajā ir paredzētas debātes par kopīgo dokumentu par vispārējo budžetu;
- 2016. gada 1. decembra plenārsēdes darba kārtību (dokuments P8_OJ(2016)12-01), ciktāl tajā ir paredzēts balsojums ar tam sekojošiem skaidrojumiem par balsojumu par kopīgo dokumentu par vispārējo budžetu;
- Parlamenta 2016. gada 1. decembra normatīvo rezolūciju par kopīgo dokumentu par vispārējo budžetu (dokuments T8-0475/2016, P8_TA-PROV(2016)0475 pagaidu redakcijā) un
- aktu, ar ko Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka Savienības 2017. finanšu gada vispārējais budžets ir pieņemts galīgajā variantā (turpmāk tekstā kopā – “apstrīdētie akti”).

2. Francijas Republika uzskata, ka debatēm par kopīgo dokumentu par vispārējo budžetu, Parlamenta balsojumam par šo dokumentu un Parlamenta priekšsēdētāja akta, ar kuru tiek paziņots par budžeta pieņemšanu, pieņemšanai būtu bijis jānotiek parastā Parlamenta plenārsēdē Strasbūrā (Francija), nevis papildu plenārsēdēs, kuras noritēja Briselē (Beļģija) 2016. gada 30. novembrī un 1. decembrī.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

3. Tādējādi šī tiesvedība papildina to lietu sarakstu, kuras attiecas uz Parlamenta atrašanās vietu². Protams, esmu informēts par politiskajiem apsvērumiem un jautājumiem, kas saistīti ar vidi vai budžetu, pat ar nacionālo pašlepnumu, kas ietekmē Parlamenta darbības sadali starp Strasbūru un Briseli un ikmēneša pārvietošanos starp šīm divām pilsētām. Tomēr, kā ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*] ir pareizi norādījis lietā, kurā taisīts 2012. gada 13. decembra spriedums Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:796), “lai gan Tiesa nevar neņemt vērā kontekstu, kurā spēcīgi tiek apšaubīts Parlamenta pienākums atrasties Strasbūrā [...], ir svarīgi atgādināt, ka Tiesai jālemj no tiesību viedokļa”³, un tikai tiesību viedokļa.

II. Atbilstošās tiesību normas

4. 1992. gada 12. decembrī dalībvalstu valdības, pamatojoties uz EEK 216. pantu, EOTK liguma 77. pantu un EAEK liguma 189. pantu, pēc kopīgas vienošanās pieņēma lēmumu par Eiropas Kopienų iestāžu, dažu struktūru un struktūrvienību atrašanās vietu⁴ (turpmāk tekstā – “Edinburgas lēmums”).

5. Pēc iekļaušanas Protokolā Nr. 12, kas ir pievienots ES, EK, EOTK un EAEK ligumam, Edinburgas lēmuma 1. panta a) punkta teksts turpmāk tika iekļauts 6. protokolā, kas pievienots LES un LESD, un 3. protokolā, kas pievienots EAEK, par Eiropas Savienības iestāžu, dažu struktūru, organizāciju un struktūrvienību atrašanās vietu (turpmāk tekstā – “Protokoli par iestāžu atrašanās vietu”)

6. Saskaņā ar Protokolu par iestāžu atrašanās vietu vienīgā panta a) punktu ir noteikts: “Eiropas Parlaments atrodas Strasbūrā, kur notiek 12 ikmēneša plenārsēdes, to skaitā budžeta sēde. Papildu plenārsēdes notiek Briselē. Eiropas Parlamenta komitejas sanāk Briselē. Eiropas Parlamenta Ģenerālsēkretariāts un tā struktūrvienības paliek Luksemburgā.”

III. Tiesvedības priekšvēsture

7. Eiropas Komisija 2016. gada 18. jūlijā publicēja 2017. finanšu gada budžeta projektu. 2016. gada 12. septembrī Eiropas Savienības Padome iesniedza Parlamentam savu nostāju par šo projektu. Pēc balsojuma Budžeta komitejā un debatēm parasto plenārsēžu laikā, kas notika Strasbūrā no 2016. gada 24. līdz 27. oktobrim, Parlaments 2016. gada 26. oktobrī pieņēma normatīvo rezolūciju, ar kuru tas iesniedza šā projekta grozījumus. 2016. gada 27. oktobrī starp Parlamentu un Padomi tika uzsākta samierināšanas procedūra attiecībā uz budžetu, un 2016. gada 17. novembrī tika panākta vienošanās par kopīgu dokumentu, kurš tajā pašā dienā tika nosūtīts Parlamentam un Padomei.

8. Padome kopīgo dokumentu apstiprināja 2016. gada 28. novembrī. Parlaments debates un balsošanu par šo dokumentu neiekļāva parasto plenārsēžu darba kārtībā, kuras notika Strasbūrā no 2016. gada 21. līdz 24. novembrim, bet papildu plenārsēžu darba kārtībā, kuras notika Briselē 2016. gada 30. novembrī un 1. decembrī.

9. Ar 2016. gada 1. decembra normatīvo rezolūciju Parlaments apstiprināja kopīgo dokumentu. Tajā pašā dienā Briselē Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja par Savienības 2017. finanšu gada vispārējā budžeta pieņemšanu galīgajā variantā. Pēdējās 2016. gada parastās plenārsēdes notika Strasbūrā no 2016. gada 12. līdz 15. decembrim.

2 Skat. spriedumus, 1983. gada 10. februāris, Luksemburga/Parlaments (230/81, EU:C:1983:32); 1991. gada 28. novembris, Luksemburga/Parlaments (C-213/88 un C-39/89, EU:C:1991:449); 1997. gada 1. oktobris, Francija/Parlaments (C-345/95, EU:C:1997:450), kā arī 2012. gada 13. decembris, Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:796).

3 Ģenerālvokāta P. Mengoci secinājumi apvienotajās lietās Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:545, 44. punkts).

4 OV 1992, C 341, 1. lpp.

IV. Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

10. Francijas Republika cēla šo prasību 2017. gada 9. februārī. Tā lūdz Tiesu:

- atcelt apstrīdētos aktus;
- atstāt spēkā akta, ar ko Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka 2017. finanšu gada Savienības vispārējais budžets ir pieņemts, tiesiskās sekas, līdz šis budžets tiks galīgi pieņemts ar Līgumiem atbilstošu aktu saprātīgā laikposmā, skaitot no sprieduma pasludināšanas dienas, un
- piespriest Parlamentam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

11. Tā savu prasību balsta uz vienu vienīgu pamatu, kurā tā apgalvo, ka apstrīdētie akti esot pretrunā Protokoliem par iestāžu atrašanās vietu.

12. Parlaments lūdz Tiesu:

- atzīt prasību par nepieņemamu, ciktāl tā attiecas uz abiem apstrīdētajiem dienas kārtības dokumentiem un rezolūciju;
- prasību noraidīt un
- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
- pakārtoti – atstāt spēkā akta, ar ko Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka vispārējais budžets ir pieņemts, juridiskās sekas, līdz saprātīgā laikposmā stāsies spēkā jauns akts, kas paredzēts tā aizstāšanai.

13. Ar 2017. gada 7. jūnija rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs atļāva Luksemburgas Lielhercogistei iestāties lietā Francijas Republikas prasījumu atbalstam.

V. Vērtējums

A. Par pieņemamību

14. Parlaments uzskata, ka prasība ir nepieņemama, jo tā attiecas uz abiem Parlamenta 2016. gada 30. novembra un 2016. gada 1. decembra sēžu dienas kārtības dokumentiem un 2016. gada 1. decembra rezolūciju par kopīgo dokumentu par vispārējo budžetu. Dienas kārtības dokumenti attiecinās tikai uz Parlamenta tīri iekšējiem organizatoriskiem pasākumiem, kuriem nav juridisku seku attiecībā uz trešām personām; rezolūcija esot tikai sagatavojošs akts, lai pieņemtu aktu, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka Savienības 2017. finanšu gada vispārējais budžets ir pieņemts galīgajā variantā.

15. Tiesa bieži ir noraidījusi šāda veida argumentus, pamatojoties uz to, ka strīdīgo aktu tiesisko seku novērtējums ir nesaraujami saistīts ar to satura izvērtēšanu un attiecīgi prasību izvērtēšanu pēc būtības⁵.

⁵ Skat. spriedumus, 1983. gada 10. februāris, Luksemburga/Parlaments (230/81, EU:C:1983:32, 30. punkts); 1988. gada 22. septembris, Francija/Parlaments (358/85 un 51/86, EU:C:1988:431, 15. punkts); 1991. gada 28. novembris, Luksemburga/Parlaments (C-213/88 un C-39/89, EU:C:1991:449, 16. punkts), kā arī 2012. gada 13. decembris, Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:796, 20. punkts).

16. Tādējādi es konstatēju, ka strīdīgie akti attiecīgajos spriedumos nav bijuši darba kārtības dokumenti vai rezolūcijas, kas pieņemtas saistībā ar budžeta procedūru. Tomēr, šķiet, ka šajā pēdējā minētajā gadījumā problēma ir aplūkota no cita skatpunkta. Proti, abi apstrīdētie darba kārtības dokumenti ir formalitāte, kas vajadzīga, lai Parlamentā varētu apspriest kopīgo dokumentu par vispārējo budžetu, kas izstrādāts Samierināšanas komitejā, un balsot par saskaņā ar procedūru un termiņiem, kuri noteikti LESD 314. panta 6. un 7. punktā. Savukārt 2016. gada 1. decembra rezolūcija par kopīgo dokumentu par vispārējo budžetu ir oficiāls Parlamenta apstiprinājums pēc šīm debatēm. Īpaši pamatojoties uz šo dokumentu, Parlamenta priekšsēdētājs var saskaņā ar LESD 314. panta 9. punktu paziņot, ka budžets ir pieņemts galīgajā variantā. Tādēļ katrs no apstrīdētajiem aktiem, manā skatījumā, ir raksturīgs budžeta pieņemšanas procedūrai.

17. Tomēr, pamatojoties uz LESD 314. panta 10. punktu, kurā ir noteikts, ka katra iestāde, kas iesaistīta Savienības gada budžeta pieņemšanā, “īsteno [ar LESD 314. pantu] piešķirtās pilnvaras, ievērojot Līgumus un saskaņā ar tiem pieņemtos tiesību aktus”, Tiesa ir nospriedusi, ka akta ar budžeta procedūru saistītais raksturs neliedz celt pret to vērstu prasību par tā atcelšanu⁶. Proti, “ja nebūtu iespējams nodot budžeta lēmējinstiūcijas aktus Tiesas kontrolei, iestādes, kuras veido šo lēmējinstiūciju, varētu ierobežot dalībvalstu vai citu iestāžu pilnvaras vai pārsniegt tām paredzētās pilnvaras”⁷.

18. Tādēļ uzskatu, ka Francijas Republikas celtā prasība ne tikai ir pieņemama, ciktāl tā attiecas uz aktu, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka Savienības 2017. finanšu gada vispārējais budžets ir pieņemts galīgajā variantā⁸, bet arī attiecībā uz Parlamenta 2016. gada 30. novembra un 2016. gada 1. decembra sēžu darba kārtības dokumentiem, kā arī Parlamenta 2016. gada 1. decembra normatīvo rezolūciju par kopīgo dokumentu par vispārējo budžetu.

B. Par lietas būtību

1. Par budžeta sēžu rīkošanas Strasbūrā principu

19. Saskaņā ar Protokolu par iestāžu atrašanās vietu vienīgā panta a) punktu “Eiropas Parlaments atrodas Strasbūrā, kur notiek 12 ikmēneša plenārsēdes, to skaitā budžeta sēde”.

20. Francijas valdība uzskata, ka šo atsauci uz vārdiem “budžeta sēde” nevarētu interpretēt tādējādi, ka tā konkrēti attiecas uz sēdi, kuras laikā saskaņā ar LESD 314. panta 4. punktu Parlaments pārbauda un groza sākotnējā budžeta projektu, kurā Padome izdarījusi grozījumus. Pieņemot, ka šis jēdziens attiecas uz kādu vienu īpašu sēdi, nav pamata uzskatīt, ka tas attiecas tieši uz minēto sēdi, nevis uz to, kuras laikā tika apspriests kopīgais dokuments, ko bija pieņēmusi Samierināšanas komiteja, un par to tika balsots.

21. Saskaņā ar Protokolu par iestāžu atrašanās vietu tekstuālo un vēsturisko interpretāciju, ietverot to dažādās valodas redakcijas un ņemot vērā Tiesas judikatūru, Parlaments apgalvo tieši pretējo – ka vārdi “budžeta sēde” ir jāsaprot kā atsauce uz sēžu periodu, kuru laikā Parlaments īsteno savas pilnvaras, kas tam sākotnēji tika piešķirtas ar EEK līguma 203. pantu, lai ierosinātu grozījumus sākotnējā budžeta projektā, kurā Padome izdarījusi grozījumus.

⁶ Skat. spriedumu, 1986. gada 3. jūlijs, Padome/Parlaments (34/86, EU:C:1986:291, 13. punkts).

⁷ Spriedums, 1986. gada 3. jūlijs, Padome/Parlaments (34/86, EU:C:1986:291, 12. punkts).

⁸ Neviens nav apšaubījis to, ka akts, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka Savienības 2017. finanšu gada vispārējais budžets ir pieņemts galīgajā variantā, ir apstrīdams akts LESD 263. panta izpratnē. Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 17. septembris, Padome/Parlaments (C-77/11, EU:C:2013:559, 60. punkts).

22. Proti, no vārdu “budžeta sēde” lietojuma vienskaitlī izrietētu, ka šis apzīmējums attiecas uz vienu konkrētu plenārsēžu periodu. Ar Edinburgas lēmumu dalībvalstis bija tikai vēlējušās nostiprināt Parlamenta agrāko lēmumpieņemšanas praksi oktobra beigās vai novembra sākumā Strasbūrā rīkot tā dēvēto “II oktobra plenārsēžu periodu”, kas tika pievienots ikmēneša kārtējām plenārsēdēm un galvenokārt izmantots budžeta pirmajā lasījumam. Turpretī Protokolos par iestāžu atrašanās vietu nav nekādu norāžu, kas Parlamentam uzliktu pienākumu arī turpmākas debātes un balsošanu par kopīgo dokumentu, ko pieņēmusi Samierināšanas komiteja, rīkot parasto plenārsēžu laikā Strasbūrā.

23. Šāda interpretācija nav pieņemama.

24. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi⁹.

25. Proti, ja “noteikuma teksts atbilstoši vispārpieņemtajiem interpretēšanas principiem arvien ir sākumpunkts un vienlaikus jebkuras interpretēšanas robežas”¹⁰, teleoloģiskā interpretācija nav obligāta tikai tad, ja konkrētais teksts ir absolūti skaidrs un nepārprotams¹¹. Taču šajā lietā ir jākonstatē, ka Protokolu par iestāžu atrašanās vietu vienīgā panta a) punkta formulējums viens pats neļauj noteikt vārdu “budžeta sēde” piemērošanas jomu.

26. Vienskaitļa noteiktā artikula “la”, nevis daudzskaitļa noteiktā artikula “les” izmantošana franču valodā drīzāk apzīmē tikai vienu plenārsēdi. Tomēr šī šaurā interpretācija nav saderīga ar budžeta pieņemšanas procedūru, kā paredzēts LESD 314. pantā. Proti, ja Padome neapstiprina Parlamenta pieņemtos grozījumus pēc budžeta projekta izskatīšanas, LESD 314. panta 6. punktā ir paredzētas atkārtotas parlamentārās debātes attiecībā uz vienošanos par kopīgo dokumentu, kas panākta Samierināšanas komitejā.

27. Protams, tas, ka ikgadējā Savienības budžeta pieņemšanas procedūrā ir jāiesaista Samierināšanas komiteja, tika ieviests ar Lisabonas līgumu. Turpretī iespējamība, ka budžeta pieņemšanai tiek rīkota otra parlamentārā plenārsēde, nav nekas jauns. Gada budžeta otrā lasījuma iespēja pastāvēja jau saskaņā ar EEK līguma 203. pantu¹², t.i., ilgi pirms Edinburgas lēmuma pieņemšanas un tā iekļaušanas Protokolos par iestāžu atrašanās vietu.

28. Līdz ar to, ja tas nav precizēts, nav iespējams kādu sēdi izcelt vairāk nekā citu. Ja dalībvalstis būtu vēlējušās noteikt, ka debātes par Savienības budžeta projektu ir jārīko Strasbūrā vienā no diviem parlamentārajiem posmiem, tām tas būtu bijis jāprecizē.

29. Gluži pretēji, norādot tikai, ka “budžeta sēde” [vienskaitlī] ir jārīko Strasbūrā, ir pamats pieņemt, ka dalībvalstu valdības “vēlas norādīt, ka *Parlamenta budžeta pilnvaru īstenošanai plenārsēdē* saskaņā ar EK līguma 203. pantu ir jānotiek kādā no parastajām plenārsēdēm, kas notiek iestādes atrašanās vietā”¹³. Tātad nav aplūkots kāds konkrēts posms saistībā ar budžeta pieņemšanu, bet pilnvaru īstenošana kopumā.

9 Skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan* (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 35. punkts); 2017. gada 25. janvāris, *Vilkas* (C-640/15, EU:C:2017:39, 30. punkts), kā arī 2017. gada 15. marts, *Flibtravel International* un *Leonard Travel International* (C-253/16, EU:C:2017:211, 18. punkts).

10 Ģenerālvokātes V. Trstenjakas [V. Trstenjak] secinājumi lietā *Agrana Zucker* (C-33/08, EU:C:2009:99, 37. punkts).

11 Šajā nozīmē skat. ģenerālvokāta F. Ležē [P. Léger] secinājumus lietā *Schulte* (C-350/03, EU:C:2004:568, 88. punkts).

12 Skatīt 4. pantu Līgumā, ar ko groza dažus budžeta noteikumus Eiropas Kopienu dibināšanas līgumos un Līgumā par vienotas Eiropas Kopienas Padomes un vienotas Eiropas Kopienu Komisijas izveidi, kas parakstīts Luksemburgā 1970. gada 22. aprīlī (OV 1971, L 2, 1. lpp.), kā arī 12. pantu Līgumā, ar ko groza dažus finanšu noteikumus Eiropas Kopienu dibināšanas līgumos un Līgumā par vienotas Eiropas Kopienas Padomes un vienotas Eiropas Kopienu Komisijas izveidi, kas parakstīts Briselē 1975. gada 22. jūlijā (OV 1977, L 359. lpp. 1. lpp.).

13 Spriedums, 1997. gada 1. oktobris, Francija/Parlaments (C-345/95, EU:C:1997:450, 28. punkts); mans izcēlums.

30. Tiesa 1997. gada 1. oktobra spriedumā Francija/Parlaments (C-345/95, EU:C:1997:450) Edinburgas lēmumu interpretēja tādējādi, ka “Parlamenta atrašanās vieta tajā ir noteikta kā vieta, kur regulāri jānotiek šīs iestādes 12 parastajām plenārsēdēm, tostarp *tām*, kuru laikā Parlamentam ir jāīsteno budžeta pilnvaras”¹⁴.

31. Šī interpretācija ir izskaidrojama ar Savienības gada budžeta pieņemšanas nozīmīgumu demokrātijas aspektā. Proti, kā Tiesa to jau ir atzinusi “Parlamenta budžeta pilnvaru īstenošana plenārsēdē [...] ir uzskatāma par Eiropas Savienības demokrātiskās dzīves galveno brīdi un tādējādi tā ir jāveic ar nepieciešamo uzmanību, stingrību un saistībām, kādas pieprasa šāda atbildība. Šādu pilnvaru īstenošanai tostarp ir nepieciešamas publiskas debātes plenārsēdē, kas ļautu Savienības pilsoņiem uzzināt dažādos paustos politiskos viedokļus un tādējādi veidot politisko viedokli par Savienības darbību”¹⁵.

32. Attiecībā uz Protokoliem par iestāžu atrašanās vietu, kuros ir iekļauts Edinburgas lēmums, nav iemesla atkāpties no šādas interpretācijas. To vēl jo vairāk var pamatot ar to, ka jaunā saskaņošanas procedūra, kas ieviesta ar LESD 314. panta 5. punktu, nav publiska un tajā piedalās tikai 28 Parlamenta locekļi. Parlamenta publiskās debātes plenārsēdē par kopīgo dokumentu, ko pieņēmusi Samierināšanas komiteja, stiprina Parlamenta lomu, un tādējādi Savienības demokrātiskā legitimitāte kļūst arvien nozīmīgāka.

2. Par izņēmumu saistībā ar iestādes raitu darbību

33. Tomēr Protokoli par iestāžu atrašanās vietu tika sagatavoti, savstarpēji ievērojot gan attiecīgās dalībvalstu pilnvaras, gan Parlamenta pilnvaras¹⁶. Tas nozīmē, ka šo protokolu vienīgā noteikuma a) punktu nevar piemērot, neņemot vērā lojālas sadarbības pienākumus, kas uzlikti dalībvalstīm un Savienības iestādēm. Konkrētāk, lai arī Parlamentam ir pienākums ievērot Protokolus par iestāžu atrašanās vietu, kad tas veido savu iekšējo organizāciju, tas nevar radīt šķēršļus raitai šīs iestādes darbībai¹⁷, nedz arī *a fortiori* Savienības darbībai.

34. Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Tiesa nosprieda, ka dalībvalstu valdību pagaidu lēmumi attiecībā uz iestāžu atrašanās vietu neizslēdz, ka Parlaments, īstenojot savas pilnvaras veidot savu iekšējo organizāciju, varētu nolemt rīkot plenārsēdi ārpus Strasbūras ar nosacījumu, ka šim lēmumam, pirmkārt, ir izņēmuma raksturs, un, otrkārt, to pamato objektīvi iemesli, kas saistīti ar Parlamenta raitu darbību¹⁸. Tomēr lietā, kas pēc tam tika tajā iesniegta, Parlaments norādīja iemeslus attiecībā uz nepieciešamību neilgā laikā rīkot īsas sēdes, jo īpaši saistībā ar budžeta procedūru, un Tiesa šos iemeslus pieņēma¹⁹.

14 Minētā sprieduma 29. punkts. Skat. arī spriedumu, 2012. gada 13. decembris, Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:796, 40. punkts).

15 Spriedums, 2012. gada 13. decembris, Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:796, 68. punkts).

16 Spriedums, 2012. gada 13. decembris, Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:796, 60. punkts).

17 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1983. gada 10. februāris, Luksemburga/Parlaments (230/81, EU:C:1983:32, 37. un 38. punkts); 1988. gada 22. septembris, Francija/Parlaments (358/85 un 51/86, EU:C:1988:431, 34. un 35. punkts); 1997. gada 1. oktobris, Francija/Parlaments (C-345/95, EU:C:1997:450, 31. un 32. punkts), kā arī 2012. gada 13. decembris, Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:796, 41. un 42. punkts).

18 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1988. gada 22. septembris, Francija/Parlaments (358/85 un 51/86, EU:C:1988:431, 36. punkts).

19 Skat. spriedumu, 1988. gada 22. septembris, Francija/Parlaments (358/85 un 51/86, EU:C:1988:431, 39. punkts).

35. Lai gan 1988. gada 22. septembra spriedums Francija/Parlaments (358/85 un 51/86, EU:C:1988:431) bija pasludināts pirms Edinburgas lēmuma pieņemšanas, tajā izmantotais princips un metodes, šķiet, nav zaudējušas savu aktualitāti. Pirmkārt, Edinburgas lēmums ir balstīts uz 1965. gada 8. aprīļa lēmumu, kas ir parakstīts Līguma par vienotas Eiropas Kopienų Padomes un vienotas Eiropas Kopienų Komisijas izveidi parakstīšanas laikā, un tas tika skaidri atkārtots un apstiprināts Protokolu par iestāžu atrašanās vietu apsvērumā. Otrkārt, iespēja rīkot papildu plenārsēdes Briselē ir skaidri noteikta Protokolu par iestāžu atrašanās vietu vienīgā panta a) punktā.

36. Šajā saistībā iespēja rīkot otro parlamentāro sēdi par budžeta jautājumiem papildu plenārsēdē Briselē, manuprāt, nepārkāpj Protokolus par iestāžu atrašanās vietu, ar nosacījumu, ka tas ir izņēmuma gadījums un tas ir pamatots ar vēlmi nodrošināt budžeta pieņemšanu saskaņā ar procedūru un termiņiem, kas noteikti LESD 314. pantā.

37. Demokrātiskas Savienības interesēs, nodrošinot raitu tās darbību, un līdz ar to arī tās pilsoņu interesēs ir pieņemt īstu gada budžetu, nevis pielietot “provizorisko divpadsmitdaļu” sistēmu, kas paredzēta LESD 315. pantā, un šādai pieejai ir jādod priekšroka salīdzinājumā ar stingru Parlamenta atrašanās vietas ievērošanu, jo Parlamenta papildu plenārsēde Briselē piedāvā tādas pašas garantijas patiesi demokrātisku un publisku debašu norisei kā parasta plenārsēde Strasbūrā.

38. Kā uzsvērts LES 13. pantā, Savienībā ir iestāžu sistēma, kuras uzdevumi ir “stiprināt tās vērtības, sekmēt tās mērķu sasniegšanu, kalpot Savienības, tās pilsoņu un dalībvalstu interesēm, kā arī nodrošināt tās politiku un darbību saskaņotību, efektivitāti un nepārtrauktību”. Šajā nolūkā saskaņā ar LES 4. panta 3. punkta trešo daļu dalībvalstis “sekmē Savienības uzdevumu izpildi un atturas no jebkādiem pasākumiem, kuri varētu apdraudēt Savienības mērķu sasniegšanu”. Tādēļ iestādes ir instrumenti, kas kalpo Savienībai, tās pilsoņiem un dalībvalstīm, nevis šķēršļi tās darbībai.

3. *Piemērošana izskatāmajā lietā*

39. Lai ievērotu prasības Protokolos par iestāžu atrašanās vietu, debašu un balsošanas rīkošanai par kopīgo dokumentu Parlamenta plenārsēdē Briselē vajadzētu notikt tikai izņēmuma kārtā un tai jābūt pamatotai ar vēlmi nodrošināt budžeta pieņemšanu saskaņā ar procedūru un termiņiem, kas noteikti LESD 314. pantā.

40. Attiecībā uz pirmo nosacījumu – šādas pieejas izņēmuma raksturs man nešķiet apšaubāms. Proti, kopš Edinburgas lēmuma pieņemšanas Parlaments par Savienības gada budžetu Briseles plenārsēžu laikā ir balsojis (vai Parlamenta priekšsēdētājs ir paziņojis par tā pieņemšanu) tikai sešas reizes²⁰.

41. Savukārt otrais nosacījums ir jāizvērtē, ņemot vērā LESD 314. panta 6. punktu, kurā ir noteikts, ka Parlamentam un Padomei ir jāpieņem kopīgais budžeta dokuments četrpadsmit dienu laikā no dienas, kad panākta vienošanās Samierināšanas komitejā.

42. Šajā lietā, tā kā kopīgais budžeta dokuments tika pieņemts 2016. gada 17. novembrī, to nevarēja izskatīt parastajā Parlamenta plenārsēdē, kura bija paredzēta Strasbūrā no 2016. gada 12. līdz 15. decembrim. Tādējādi parastā plenārsēde, kas notika Strasbūrā no 2016. gada 21. līdz 24. novembrim, bija vienīgais laikposms, kura laikā Parlaments teorētiski varēja apspriest un balsot par kopīgo budžeta dokumentu attiecībā uz 2017. finanšu gadu.

²⁰ Saskaņā ar Parlamenta iebildumu rakstu runa ir par budžetu pieņemšanu 1996., 1997., 2007., 2012., 2017. un 2018. finanšu gadam. Turklāt ir jānorāda, ka Francijas Republika cēla prasību atcelt tiesību aktus vienīgi attiecībā uz aktiem, ko Parlaments pieņēma budžeta plenārsēdēs Briselē 2016. un 2017. gadā (proti, šajā tiesvedībā un lietā C-92/18, kas vēl tiek izskatīta).

43. Tomēr Parlaments apgalvo, ka pirms kopīgā dokumenta iesniegšanas apstiprināšanai Padomē un Parlamentā to ir nepieciešams “transponēt”, kas ir vēl viena politiska vienošanās par budžeta un juridiskiem tekstiem. Turklāt tas ir jāpārtulko divdesmit četrās oficiālajās Savienības valodās. Taču Komisija informēja Padomes un Parlamenta iestādes par attiecīgo dokumentu pieejamību tikai ar elektroniskā pasta vēstuli, kura bija datēta ar 2016. gada 24. novembri plkst. 16.42, t.i., mazāk nekā vienu stundu pirms Parlamenta parasto plenārsēžu beigām²¹.

44. Manuprāt, tas ir objektīvs iemesls, kas pamato atkāpi no principa, ka Parlamentam Savienības gada budžets ir jāapspriež un par to jābalso parastajās plenārsēdēs Strasbūrā.

45. Proti, saskaņā ar Francijas valdības rakstveida apsvērumos pausto viedokli debātes un balsošana par kopīgo dokumentu, par ko panākta vienošanās samierināšanas procedūrā, tāpat kā Padomes nostājas par budžeta projektu izskatīšana ir jāuzskata par vienu no svarīgākajiem brīžiem Savienības demokrātiskajā dzīvē²². Atsaucoties uz 2012. gada 13. decembra spriedumu Francija/Parlaments (C-237/11 un C-238/11, EU:C:2012:7), Francijas valdība pamatoti uzskata, ka abi šie pienākumi ir jāveic ar nepieciešamo uzmanību, stingrību un ievērojot saistības, kādas pieprasa šāda atbildība.

46. Šādos apstākļos nevar atbalstīt viedokli, ka “debātes un balsošana par kopīgo dokumentu pašlaik ir jauns svarīgs budžeta procedūras posms, un tādēļ nevar uzskatīt, ka šis posms ir mazāk svarīgs nekā tas, kura laikā iestādes pirmo reizi pauž viedokli par [Savienības] budžeta projektu”²³, un vienlaikus apgalvot, ka kopīgā dokumenta atbilstoši iztulkotu budžeta un juridisko tekstu pieejamība visās Savienības valodās nav priekšnosacījums tam, lai Parlaments varētu īstenot savas budžeta pilnvaras ar nepieciešamo uzmanību, stingrību un ievērojot saistības, kādas pieprasa šāda atbildība.

47. Šādos apstākļos tiešām, šķiet, vienīgais veids, kā varēja pieņemt vispārējo budžetu 2017. gadam 314. panta 6. punktā paredzētajos termiņos, neradot šķēršļus raitai Parlamenta darbībai, bija, nosakot 2015. gada 20. maijā plenārsēžu grafiku 2016. gadam, iekļaut šo jautājumu papildu plenārsēžu darba kārtībā, kuru norise bija paredzēta Briselē 2016. gada 30. novembrī un 1. decembrī.

48. Runājot par aktu, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs kā šīs iestādes struktūrvienība Savienības budžetam piešķir saistošu spēku, nevar noliegt, ka šis akts ir neatņemama budžeta procedūras daļa²⁴, pat ja tikai Eiropas Parlamenta reglamenta 91. pantā, nevis Līgumā ir paredzēts – kad Parlamenta priekšsēdētājs ir pārliecinājies, ka budžets pieņemts saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 314. panta noteikumiem, “viņš paziņo plenārsēdē, ka budžets ir pieņemts galīgā variantā”.

49. Ņemot vērā iepriekš minēto, LESD 314. panta 9. punktā nav paredzētas nekādas formalitātes attiecībā uz šo paziņojumu, tajā nav arī norādīts nekāds termiņš, kādā Parlamenta priekšsēdētājam tas būtu jādara. Līdz ar to nevar leģitīmi apgalvot, ka ar šādu “aktu” nevarēja nākt klajā pēdējās parastās plenārsēdes laikā, kas notika Strasbūrā no 2016. gada 12. līdz 15. decembrim.

50. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka akts, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka Savienības 2017. finanšu gada vispārējais budžets ir pieņemts galīgajā variantā, ir jāatceļ.

21 E-pastā par attiecīgo dokumentu angļu valodas redakciju bija precizēts, ka Eiropas Savienības Publikāciju birojs šo dokumentu redakcijas, kas iztulkotas visās oficiālajās valodās, ir nosūtījis tieši Padomes Budžeta komitejas un Parlamenta Budžeta komitejas sekretariātiem.

22 Skatīt Francijas Republikas replikas raksta 53. punktu.

23 Skatīt Francijas Republikas replikas raksta 52. punktu.

24 Lietā, kurā tika pasludināts 1986. gada 3. jūlija spriedums Padome/Parlaments (34/86, EU:C:1986:291, 7. un 8. punkts), Tiesa skaidri noraidīja Parlamenta izvirzīto argumentu, saskaņā ar ko Parlamenta priekšsēdētājs izteiktos *tikai pēc* budžeta procedūras noslēguma.

VI. Akta, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka Savienības 2017. finanšu gada vispārējais budžets ir pieņemts galīgajā variantā, tiesisko seku saglabāšana uz laiku

51. Gadījumā, ja Tiesa nolemtu atcelt aktu, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka Savienības 2017. finanšu gada vispārējais budžets ir pieņemts galīgajā variantā, Francijas valdība lūdz Tiesu atstāt spēkā šā akta sekas līdz brīdim, kad minētais budžets tiks galīgi pieņemts ar Līgumiem atbilstošu aktu.

52. Ja tiek atcelts Parlamenta priekšsēdētāja akts, 2017. gada budžets zaudē tā spēkā esamību²⁵. Ja Savienības budžeta spēkā neesamības konstatējums notiek laikā, kad liela daļa attiecīgā finanšu gada jau ir pagājusi, nepieciešamība nodrošināt Eiropas sabiedrisko pakalpojumu nepārtrauktību, kā arī svarīgi tiesiskās noteiktības iemesli pamato to, ka Tiesa precizē budžeta sekas, kas ir jāuzskata par galīgām²⁶. LESD 264. panta otrā daļa ir jāpiemēro vēl jo vairāk tādēļ, ka šajā lietā 2017. finanšu gads ir pilnībā beidzies.

53. Ņemot vērā šos apstākļus, ir pamatoti saglabāt tā akta tiesiskās sekas, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka budžets ir pieņemts galīgajā variantā, līdz saprātīgā termiņā stāsies spēkā likumīgi pieņemts jauns akts, kas paredzēts, lai to aizstātu.

VII. Par tiesāšanās izdevumiem

54. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tomēr saskaņā ar šī paša panta 3. punktu lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši, ja tiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs. Tā kā Francijas Republikas prasība tika atzīta par nepamatotu attiecībā uz trim no četriem apstrīdētajiem tiesību aktiem, šis noteikums ir jāpiemēro.

55. Saskaņā ar Reglamenta 140. panta 1. punktu Luksemburgas Lielhercogiste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

VIII. Secinājumi

56. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai nopriest šādi:

- 1) Atcelt aktu, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka Eiropas Savienības 2017. finanšu gada vispārējais budžets ir pieņemts galīgajā variantā.
- 2) Saglabāt akta, ar kuru Parlamenta priekšsēdētājs paziņoja, ka budžets ir pieņemts galīgajā variantā, tiesiskās sekas, līdz saprātīgā termiņā stāsies spēkā likumīgi pieņemts jauns akts, kas paredzēts, lai to aizstātu.
- 3) Pārējā daļā prasību noraidīt.
- 4) Katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

²⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1986. gada 3. jūlijs, Padome/Parlaments (34/86, EU:C:1986:291, 46. punkts).

²⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1986. gada 3. jūlijs, Padome/Parlaments (34/86, EU:C:1986:291, 48. punkts).